

‘Samen sterk voor taalcompetentie’

Vlaams-Nederlandse Taalraad

Jan Rijkers

taal:
unie

Vlaams-Nederlandse Taalraad

- Comité van Ministers
 - september '22
 - elf taalexperts
- de Taalunie

Vlaams-Nederlandse Taalraad: **opdracht**
adviseren bij de uitwerking en invulling van de
visie op het onderwijs Nederlands zoals
beschreven in *Iedereen taalcompetent* (2017).

Samen sterk voor taalcompetentie

**Actieplan voor de
implementatie van
Iedereen taalcompetent
in het onderwijs**

Iedereen taalcompetent!

Visie op de rol, de positie en de
inhoud van het onderwijs Nederlands
in de 21ste eeuw

De taalcompetente leraar

Een referentiekader voor
taalcompetenties van
leraren in Nederland en
Vlaanderen

Taalcompetentie getoetst

Visie op centraal toetsen in
het onderwijs Nederlands

Effectief leesonderwijs
in de lerarenopleiding:
kansen, drempels en
uitdagingen

Als we willen
dat onze leerlingen over vijf jaar
betere scores laten zien
dan moet het onderwijs Nederlands
ingrijpend anders

Er gebeurt veel (en dat is goed),
maar er verandert (te) weinig
in het onderwijs Nederlands

‘... veel scholen holderdebolder enkel symbolische ingrepen hebben gedaan’
de onderzoekers op 29 juni, hier

Actieplan

leraar centraal (cf. Ierland)

- vier actielijnen
- vijftien interventies
- kernspelers

Actieplan: actielijnen

- taalcompetentie centraal bij vernieuwing in het onderwijs Nederlands
 - ondersteun leraren-in-opleiding om een taalcompetente leraar te worden
- faciliteer professionalisering en begeleiding voor (startende) leraren
 - ondersteun scholen bij taalbeleid door taalcompetent lerarenteam

Actieplan: interventies

- vijftien
- concreet
- aanvullend

Actieplan: kernspelers
overheid

curriculum-, materiaal- en toetsontwikkelaars
begeleiders
schoolbesturen en –directies
lerarenopleiders
inspectie

Actieplan: **overheid**

- 1 Neem taalcompetentie als uitgangspunt bij de lopende processen van de ontwikkeling van nieuwe minimum- en ontwikkelingsdoelen, eindtermen, kerndoelen en examenprogramma's voor het kernvak Nederlands.
- 3 Stel een ambitieus, maar realistisch basisniveau voor taalcompetentie vast, zowel voor leerlingen, als voor leraren-in-opleiding en leraren.
- 13 Definieer duidelijke criteria voor een effectief taalbeleid op elke school en (15) neem die criteria op in het inspectietoezicht.

Actieplan: **overheid**

- coördineer

- regisseer

- faciliteer

Actieplan: rode draad
samenwerken + samenhang
(= taalcompetentie)

Taalcompetentie

Taalcompetentie is het geheel aan talige kennis, vaardigheden en attitudes dat nodig is om geschreven, gesproken en multimodale teksten te begrijpen, te evalueren en te gebruiken, zodat:

- a) volwaardige deelname aan de samenleving mogelijk wordt;
- (b) de eigen doelen gerealiseerd kunnen worden;
- (c) de eigen kennis en mogelijkheden levenslang en duurzaam kunnen worden ontwikkeld.

Taalcompetentie

Leerlingen zijn taalcompetent als ze kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd kunnen inzetten om voor hen relevante doelen te halen. Heel concreet gaat het om:

- o de vaardigheden die leerlingen nodig hebben: lezen, schrijven, luisteren/kijken, spreken, gesprekken voeren;
- o de kennis over taal en over de wereld die nodig is om taalvaardigheden toe te passen en af te stemmen op doel, publiek en context;
- o de attitudes/houdingen die we van leerlingen verwachten met betrekking tot hun eigen taalontwikkeling, de taalvaardigheid van anderen en de talige wereld waarin ze als burger participeren.

Taalcompetentie

- in minimumdoelen en kerndoelen
- in PIRLS en PISA

Enkele **kritische** reacties:

- * competentiegericht onderwijs?
 - * vaardighedenonderwijs?
 - * waar is kennis?
 - * waar is cultuur, liefde voor literatuur?
 - * niet concreet genoeg
- geen bezwaar tegen 'samen'

Wat nu?

- gesprekken met kernspelers
- aansporen kernspelers; zie **overheid**
 - steun bij coördinatie, regie
 - goede praktijken laten zien
 - niet meer, maar anders
 - niet meer, maar samen

Wat nu?

Samenhangend en samenwerkend investeren
in de leraar loont.

Geen beschuldigende vingers, maar handen
die in elkaar grijpen.